

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 182/2019-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Mojмира Mamojku a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou Mgr. Evou Braxatorisovou, Trenčianska 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv podľa čl. 7 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 322/2009 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 356/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. januára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenia svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základných práv podľa čl. 7 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 322/2009 (ďalej aj „napadnutý postup okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 356/2017 (ďalej aj „napadnutý postup krajského súdu“).

2. Sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne podala 29. decembra 2009 okresnému súdu žalobu o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam bližšie špecifikovaným v žalobnom návrhu.

2.1 V predmetnom konaní okresný súd rozhodol rozsudkom (v poradí prvým) č. k. 9 C 322/2009-224 z 29. novembra 2011 (ďalej len „prvý rozsudok okresného súdu“), ktorý bol na základe odvolania strán sporu uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 46/2012-258 z 30. decembra 2013 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na nové konanie.

2.2 Rozsudkom č. k. 9 C 322/2009-339 z 12. novembra 2014 (ďalej aj „druhý rozsudok okresného súdu“) okresný súd vo veci znova rozhodol. Proti uvedenému rozsudku strany sporu podali odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 7 Co 53/2015-391 z 30. júna 2016 tak, že v poradí druhý rozsudok okresného súdu v napadnutom konaní zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie.

2.3 Rozsudkom č. k. 9 C 322/2009-469 zo 14. júla 2017 (ďalej aj „tretí rozsudok okresného súdu“) okresný súd vo veci rozhodol tretíkrát. Proti uvedenému rozsudku strany sporu opäť podali odvolanie, o ktorom krajský súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti, t. j. k 9. januáru 2019, nerozhodol. V čase predbežného prerokovania veci ústavný súd dopytom na krajskom súde zistil, že tento na pojednávaní 25. apríla 2019 vydal rozhodnutie, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch zmenil a sám vo veci rozhodol.

3. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že napriek tomu, že odo dňa začatia napadnutého konania už uplynulo viac ako 9 rokov, napadnuté konanie ku dňu podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené

4. Vo vzťahu k napadnutým postupom okresného súdu a krajského súdu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza chronológiu procesných úkonov vykonaných v napadnutých konaniach a poukazuje na prieťahy a neefektívny postup konajúcich súdov v danej veci. Sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla, že „... *postup súdov oboch stupňov nie je efektívny ani hospodárny, opakovane sa prejednávajú totožné skutkové okolnosti. Jednotlivé úkony súdy nariaďujú oneskorene a totožné otázky vyhodnocujú v každom konaní odlišne, (otázky vnosu, výšky kúpnej ceny, výpočtu podielu, vyhodnotenia dokazovania). Ani v otázkach jednoduchého práva nemá súd prvého stupňa jasno...*“. Ďalej sťažovateľka uvádza, že „... *vo veci súd prvého stupňa nariadil celkovo 13 pojednávaní, z toho 3 pojednávania len za účelom vyhlásenia rozsudku, t.j. dokazovanie realizoval na 10 pojednávaniach. V konaní bolo vykonané tiež znalecké dokazovanie. Počas tohto obdobia bola vec trikrát vrátená súdu prvého stupňa na opätovné konanie z dôvodu väd v konaní.*“.

5. Podľa názoru sťažovateľky v danom prípade nejde o skutkovo ani právne náročný spor, naopak, predmetom konania je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva po rozvode manželov, čo tvorí bežnú občianskoprávnu agendu súdov. Napriek uvedenému okresný súd a krajský súd v napadnutých konaniach nepostupujú plynulo, čím podľa názoru

sťažovateľky porušujú jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základné právo podľa čl. 47 charty.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zdôraznila, že okresný súd v napadnutom konaní vydal uznesenia č. k. 9 C 322/2009-351 a č. k. 9 C 322/2009-352 z 12. novembra 2014, ktorými rozhodol o priznaní svedočného (ďalej aj „uznesenia okresného súdu o priznaní svedočného“), v poučení ktorých v rozpore so zákonom nepripustil možnosť podať proti týmto rozhodnutiam opravný prostriedok. Napriek už uvedenému poučeniu obsiahnutému v uzneseniach okresného súdu o priznaní svedočného strany sporu podali proti týmto rozhodnutiam odvolanie, o ktorom krajský súd úplne opomenul rozhodnúť, t. j. ani po 4 rokoch o odvolaní oboch strán sporu proti uzneseniam okresného súdu o priznaní svedočného nerozhodol. Vo vzťahu k uvedenému sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla: *„Skutočnosť, že Okresný súd Levice vydal nesprávne poučenie o opravnom prostriedku, ktorý nepripustil a následne Krajský súd ani nerozhodol o podaných odvolaniach voči výroku o trovách konania - priznaní svedočného - predstavuje takú nečinnosť súdu, ktorá vzhľadom na vrátenie veci súdu prvého stupňa predstavuje súčasne aj odopretie k prístupu k súdu a je porušením práva čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“*

7. Predmetom sťažnostných námietok sťažovateľky je aj porušenie jej základného práva podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 8 dohovoru a základného práva podľa čl. 7 charty napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu, k čomu v odôvodnení ústavnej sťažnosti v zásadnom uvádza: *„Tým, že podiel na majetku, ktorý mi patrí z titulu vyporiadania BSM dosiaľ nemám vyplatený a nemôžem sa ani podieľať na užívaní majetku z dôvodu, že z tejto nehnuteľnosti som musela odísť pred násilným konaním bývalého manžela, je moje bývanie od roku 2007, kedy ma napadol a z bytu som musela odísť, nestále a neisté. Mat' zabezpečenú potrebu bývania je pritom základným predpokladom pre možnosť rozvíjať súkromný a rodinný život, najmä za okolností, že sa mi medzičasom narodili dve deti. (viď obsah spisu - žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov).*

Od roku 2007 som opakovane menila svoje bydliská, bývala v azylovom dome, u matky a rôznych prenájmoch, pričom dodnes nemám zabezpečené stále bývanie, keďže

vlastnú nehnuteľnosť si bez financií z vyporiadania nemôžem obstarat'. Z uvedeného dôvodu na mňa stav právnej neistoty ohľadom mojich nárokov dopadá obzvlášť ťaživo a nečinnosť súdov predstavuje súčasne zásah do práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života...“

8. Napokon sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zároveň namieta aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu. Sťažovateľka v tejto súvislosti uvádza: „... prostriedky, ktoré získam sú vypočítané v rámci hodnôt, ktoré boli aktuálne v roku 2010, pričom vyplatené mi budú nie skôr ako v roku 2019, kedy prirodzene hodnota týchto prostriedkov klesla. Dĺžka konania a nemožnosť užívať môj majetok má teda na moje právne postavenie zásadný a negatívny vplyv a predstavuje súčasne porušenie práva na pokojné užívanie majetku tak, ako ho má na mysli čl. 1 dodatkového protokolu k Dohovoru a čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Obdobie 11 rokov predstavuje taký časový úsek, že je možné hovoriť o faktickom pozbavení, resp. obmedzení v prístupe k majetku, ktorý mi nebude žiadnym spôsobom kompenzovaný, keďže podľa judikatúry sa vyporiadací podiel priznáva ku dňu rozhodnutia. Až dňom rozhodnutia vzniká naň nárok, teda suma na výplatu je určená bez úrokov z omeškania a iných kompenzácií z titulu nemožnosti užívať majetok do rozhodnutia súdu.“

9. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [redacted], [redacted] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, na ochranu proti neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, na ochranu súkromia podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 7 Charty základných práv Európskej únie, práva na ochranu majetku v zmysle čl. 1 Dodatkového

protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 20 ods. 1 Ústavy SR postupom Okresného súdu Levice v konaní 9 C 322/2009 porušené holi.

2. Základné práva [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, na ochranu proti neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, na ochranu súkromia podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 7 Charty základných práv Európskej únie, práva na ochranu majetku v zmysle čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 20 ods. 1 Ústavy SR postupom Krajského súdu Nitra v konaní 7Co/356/2017 porušené boli.

3. Krajskému súdu v Nitre sa prikazuje, aby o odvolaní [REDAKOVANÉ], zo dňa 11.12.2014, proti uzneseniam Okresného súdu Levice 9C 322/2009-351 a 9C 322/2009-352 zo dňa 12.11.2014 konal a rozhodol.

4. Okresný súd Levice a Krajský súd Nitra sú povinní konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Okresný súd Levice a Krajský súd Nitra sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne [REDAKOVANÉ] sumu 10 000 Eur (desaťtisíc Eur) do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu z titulu spôsobenej nemajetkovej ujmy.

6. Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov konania...“

10. Sťažovateľka k návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € uviedla: „Z dôvodu neukončenosti súdneho sporu prežívam dlhodobo intenzívny stres, ako aj pocity krivdy a bezmocnosti z nemožnosti dovolať sa spravodlivosti. Dlhoročný súdny spor mi značne znižuje kvalitu života, spôsobuje obavy z budúcnosti, ktoré prežívam až ako existenčné ohrozenie. Stav neistoty poznačil prežívanie materstva a vôbec schopnosť užívať si rodinný a súkromný život naplno. Nevyriešené bývanie pociťujem ako vážnu ujmu a v tomto zmysle nečinnosť súdov má výrazný dopad na môj súkromný a rodinný život, ktorý si nemôžem usporiadať podľa mojich predstáv. So svojím majetkom

nemôžem bez rozhodnutia súdov žiadnym spôsobom nakladať ani participovať na jeho hodnote...

Samotný výrok o porušení práv preto nie je dostatočnou reparáciou ujmy spôsobenej tým, že vo veci súdy nekonajú zákonným spôsobom a udržuju ma nielen v stave faktickej a právnej neistoty, ale vážne zasahujú aj do mojich práv na ochranu majetku ako aj práva na ochranu súkromného a rodinného života, Ako čiastočnú satisfakciu spôsobenej ujmy na mojich právach preto žiadam nielen rozhodnutie o porušení práv a príkaz, aby súdy konali bez prietáhov, ale aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch...“

11. Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním veci prípisom z 26. marca 2019 vyžiadal od krajského súdu súdny spis vedený v napadnutom konaní.

12. Dňa 8. apríla 2019 bol ústavnému súdu doručený vyžiadaný súdny spis, s obsahom ktorého sa pred predbežným prerokovaním veci ústavný súd oboznámil.

II.

13. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súdu 9. januára 2019, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde

15. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

16. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a základných práv podľa čl. 7 a čl. 47 charty napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu.

18. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

19. Podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy každý má právo vlastníť majetok.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

23. Podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

24. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

25. Podľa čl. 7 charty každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a komunikácie.

26. Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

III.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu

27. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv s'ťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná s'ťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

28. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní 14. júla 2017 rozhodol vo veci samej v poradí tretím rozsudkom č. k. 9 C 322/2009-469, proti ktorému strany sporu podali odvolanie. Súdny spis vedený v napadnutom konaní na okresnom súde bol na základe podaných odvolaní 4. októbra 2017 predložený krajskému súdu pre účely rozhodnutia o odvolaniach.

29. Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia návrhu na začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu, t. j. 9. januára 2019, okresný súd v napadnutom konaní už meritórne rozhodol a spis už bol mimo jeho dispozície, pretože ho 4. októbra 2017 predložil krajskému súdu pre účely rozhodnutia o odvolaniach, v dôsledku čoho už k namietanému porušovaniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu nemohlo dochádzať.

30. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním ústavnej s'ťažnosti podľa čl. 127

ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia ústavnej sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

31. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému postupu okresného súdu pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú (obdobne pozri IV. ÚS 189/2013, III. ÚS 350/2017).

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom krajského súdu

32. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05). Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

33. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj absencia zistenia možnosti vysloviť porušenie označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014).

34. V záujme prehľadnosti a zrozumiteľnosti považuje ústavný súd za vhodné na tomto mieste opätovne uviesť, že v napadnutom konaní vedenom na okresnom súde tento už trikrát rozhodol rozsudkom vo veci samej.

34.1 Proti v poradí prvému rozsudku okresného súdu podali strany sporu odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 46/2012.

34.2 Proti v poradí druhému rozsudku okresného súdu strany sporu opäť podali odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 53/2015.

34.3 Odvolanie strany sporu podali aj proti v poradí tretiemu rozsudku okresného súdu, o ktorom v súčasnosti rozhoduje krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 356/2017.

34.4 Sťažovateľka svojou ústavnou sťažnosťou nenamieta nečinnosť krajského súdu v konaniach o odvolaniach proti v poradí prvému a druhému rozsudku okresného súdu, t. j. nečinnosť krajského súdu v konaniach vedených na krajskom súde pod sp. zn. 7 Co 46/2012 a sp. zn. 7 Co 53/2015. Sťažovateľka svojou ústavnou sťažnosťou namieta nečinnosť krajského súdu len v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 7 Co 356/2017.

35. Z obsahu súdneho spisu v napadnutom konaní, ktorý si ústavný súd vyžiadal od krajského súdu ešte pred predbežným prerokovaním veci, vyplýva, že napadnuté konanie na krajskom súde prebieha od 4. októbra 2017, keď mu bol postúpený spis okresného súdu na rozhodnutie o odvolaniach podaných stranami sporu proti v poradí tretiemu rozsudku okresného súdu. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti na ústavnom súde napadnuté konanie na krajskom súde trvalo 1 rok a 3 mesiace. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd zároveň zistil, že krajský súd v napadnutom konaní 25. marca 2019 nariadil termín pojednávania na 25. apríl 2019 a podľa zistenia ústavného súdu krajský súd na uvedenom pojednávaní aj rozhodol a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch zmenil.

36. Ústavný súd konštatuje, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 356/2017 neboli spôsobené také prietahy, ktorých intenzita by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení sťažovateľkou označeného základného práva. Podľa názoru ústavného súdu obdobie v trvaní 1 roka a 3 mesiacov, keď sa na krajskom súde nachádzal spis okresného súdu sp. zn. 9 C 322/2009 pre účely rozhodnutia o odvolaní strán sporu proti v poradí tretiemu rozsudku okresného súdu, je ústavne akceptovateľné.

37. K tvrdeniu sťažovateľky, že v napadnutom konaní krajský súd spôsobuje prietahy tým, že dosiaľ nerozhodol o odvolaní proti uzneseniam okresného súdu č. k. 9 C 322/2009-351 a č. k. 9 C 322/2009-352 z 12. novembra 2014, ktorými okresný súd rozhodol o priznaní svedočného, ústavný súd poznamenáva, že uvedené ešte samo osebe neznamená, že uvedeným konaním krajského súdu bolo bezprostredne zasiahnuté do základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

37.1 Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že strany sporu podaním, ktorým podali odvolanie proti v poradí druhému rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 322/2009-339 z 12. novembra 2014, zároveň podali aj odvolanie proti uzneseniam okresného súdu o priznaní svedočného. Okresný súd 21. januára 2015 formálne predložil krajskému súdu odvolania strán sporu len proti v poradí druhému rozsudku okresného súdu, o ktorých krajský súd následne rozhodol v poradí druhým uznesením č. k. 7 Co 53/2015-391 z 30. júna 2016, ktorým zrušil v poradí druhý rozsudok okresného súdu a vec okresnému súdu vrátil späť na nové konanie. Po tom, ako krajský súd 5. augusta 2016 vrátil spis okresnému súdu, okresný súd vo veci opätovne konal a rozhodol v poradí už tretím rozsudkom, proti ktorému strany sporu podali odvolanie, o ktorom v súčasnosti rozhoduje krajský súd v napadnutom konaní.

37.2 Za daného stavu samotné nerozhodnutie krajského súdu o odvolaní sťažovateľky ako žalobkyne a o odvolaní žalovaného proti uzneseniam okresného súdu o priznaní svedočného nemožno z ústavnoprávneho hľadiska kvalifikovať ako porušenie

základného práva na súdne konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V preskúmvanej veci totiž chýba podstatná náležitosť pre vyslovenie porušenia základného práva na súdne konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a to stav neistoty strany konania týkajúci sa výsledku konania.

37.3 Podľa § 202 ods. 3 písm. g) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) platného a účinného v čase vydania uznesení okresného súdu o priznaní svedočného odvolanie nebolo prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o svedočnom alebo o nárokoch podľa § 139 ods. 3.

37.4 Ústavný súd konštatuje, že nerozhodnutie krajského súdu o odvolaní strán sporu proti uzneseniam okresného súdu o priznaní svedočného, proti ktorým Občiansky súdny poriadok explicitne vylučoval možnosť podať odvolanie, nemá v zásade žiaden vplyv na konečné rozhodnutie vo veci samej, a teda nevytvára stav neistoty o konečnom výsledku prebiehajúceho súdneho konania.

38. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je v časti smerujúcej proti napadnutému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 356/2017 pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavne neopodstatnená, a z tohto dôvodu ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu

39. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

40. Vo vzťahu k už spomenutému princípu subsidiarity judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy vecí nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa právneho názoru ústavného súdu preto nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09).

41. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

42. Predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré boli obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (účinnom do 30. júna 2016, m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06), resp. sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku (účinnom od 1. júla 2016).

43. Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o ústavnej sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

44. V nadväznosti na uvedené právne názory ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach daného prípadu nie sú splnené predpoklady na výnimku z už spomenutej zásady, podľa ktorej ústavný súd v rámci konania o ústavnej sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa právoplatne skončilo konanie.

45. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti napáda postup okresného súdu v napadnutom konaní a postup krajského súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľka namieta, že okresný súd v uzneseniach o priznaní svedočného vydal nesprávne poučenie o možnosti podať proti uvedeným rozhodnutiam opravný prostriedok, keď uviedol, že proti týmto

rozhodnutiam odvolanie nie je prípustné, a následne krajský súd po tom, čo strany sporu aj napriek poučeniu uvedenému v predmetných rozhodnutiach podali proti týmto rozhodnutiam odvolanie, o odvolaní strán sporu nerozhodol, čím podľa názoru sťažovateľky odoprel sťažovateľke prístup k súdu, a teda porušil jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

46. Z obsahu súdneho spisu, ktorý si ústavný súd vyžiadal od krajského súdu, v napadnutom konaní je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že konanie v právnej veci sťažovateľky sa ku dňu podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu právoplatne neskončilo. V súčasnosti sa vec sťažovateľky nachádza na krajskom súde a krajský súd má možnosť napraviť, resp. odstrániť svojou vlastnou činnosťou sťažovateľkou namietané vady, s ktorými táto spája svoje tvrdenie o porušení svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Až potom, keď bude napadnuté konanie vedené na krajskom súde definitívne právoplatne skončené, by sa mohla sťažovateľka domáhať ochrany svojich ústavou a kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami garantovaných práv v konaní pred ústavným súdom podaním novej ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

47. Ústavný súd napokon, sumarizujúc dosiaľ uvedené, zdôrazňuje, že jeho ústavnou kompetenciou nemôže byť zmena alebo náprava či už namietaného, alebo skutočného pochybenia všeobecných súdov v dosiaľ neskončených súdnych konaniach, ale je zásadne povolaný posúdiť, či konanie ako celok a jeho výsledok po právoplatnom skončení veci obstoja z komplexného hľadiska v ústavnoprávnej rovine. Každý iný postup by neprípustne rozširoval kompetencie ústavného súdu a vo svojich dôsledkoch by z neho robil ďalšiu súdnu inštanciu, ktorá by bola mimoriadna okrem iného aj tým, že by mohla zasahovať do ešte prebiehajúcich konaní (obdobne IV. ÚS 233/2011).

48. Ústavný súd, zohľadňujúc princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy i svoju doterajšiu ustálenú rozhodovaciu prax a v neposlednom rade akcentujúc rešpektovanie princípu minimalizácie zásahov do rozhodnutí všeobecných súdov, ústavnú

sťažnosť odmietol v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.4 K namietanému porušeniu základného práva na ochranu proti neoprávnenému zasahovaniu do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu súkromia podľa čl. 8 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu

49. V súvislosti s namietaným porušením základného práva na ochranu proti neoprávnenému zasahovaniu do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu súkromia podľa čl. 8 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu ústavný súd pripomína, že sťažovateľka ich porušenie vidí v spojitosti s označeným základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pre ktoré ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

50. Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 8 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavno-procesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

51. Všeobecný súd totiž zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

52. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva vyplývajúceho z čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 8 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia. Aj v tejto časti je preto ústavná sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.5 K namietanému porušeniu základného práva na ochranu proti neoprávnenému zasahovaniu do súkromného a rodinného života podľa čl. 7 charty a základného práva sa spravodlivý proces podľa čl. 47 charty napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu

53. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti taktiež namieta porušenie základných práv podľa čl. 7 a čl. 47 charty napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu.

54. Podľa čl. 51 ods. 1 charty ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

55. Podľa čl. 52 ods. 7 charty súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty.

56. Z citovaných článkov charty vyplýva, že čl. 7 a čl. 47 charty je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod č. 2007/C 303/2 (ďalej len „vysvetlivky“), ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“).

57. Podľa vysvetliviek k čl. 51 ods. 1 charty cieľom čl. 51 je určiť rozsah pôsobnosti charty. Čo sa týka členských štátov Európskej únie, z judikatúry Súdneho dvora jednoznačne vyplýva, že povinnosť rešpektovať základné práva vymedzené v rámci Únie je pre členské štáty záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88 Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991, s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493). Súdny dvor potvrdil uvedenú judikatúru týmto spôsobom: „Navyše je potrebné si uvedomiť, že požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv v právnom poriadku Spoločenstva sú rovnako záväzné pre členské štáty, pokiaľ vykonávajú právne akty Spoločenstva...“ (rozsudok z 13. 4. 2000 vo veci C-292/97, Zb. 2000, s. I-2737, bod 37).

58. Uvedené pravidlo, ako je obsiahnuté v tejto charte, sa samozrejme vzťahuje tiež na ústredné orgány, ako aj na regionálne alebo miestne orgány a na verejnoprávne subjekty, pokiaľ vykonávajú právo Európskej únie. Bez potreby podrobenejšej analýzy ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľky sa už na prvý pohľad neaplikuje právo Európskej únie, a preto charta nie je na vec sťažovateľky aplikovateľná. Ústavný súd preto túto časť

ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne II. ÚS 123/2017).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2019